

שמעון, הא דידך הוא, ועמך תייתיה בזימנא דתיעול למשרי בכורסין. אמר רבי שמעון, ודאי.

אדהבי, חמא רבי אלעזר דהיה אסתליק מלאך המות. ואמר, לית קופטרא טיפסא, באתר דרבי שמעון בן יוחאי שכית. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, עול הכא, ואחיד ביה ברבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי. עאל רבי אלעזר, ואחיד ביה. ורבי שמעון אהדר אנפיה ולעי באורייתא.

ניים רבי יצחק, וחמא לאבוי. אמר ליה, ברי, זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי. דהא בין טרפי אילנא דחיי דגנתא דעדן, אתיהיב (את ריבי) אילנא רבא ותקיף בתרין עלמין, רבי שמעון בן יוחאי הוא. דהא הוא אחיד לך בענפוי, זכאה חולקך ברי.

אמר ליה אבא, ומה אנא התם. אמר ליה, תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך, ותקיננו לך פוין פתיחן, לאנהרא לך מארבע סטרין דעלמא, ואנא חמינא דוכתיך וחדינא, דאמינא זכאה חולקך ברי. בר דעד כען, ברך לא זכי באורייתא.

והא השתא הוי זמינין למיתי גבך, תריסר צדיקיא דחברייא, ועד דהוינא נפקי, אתער קלא בכלהו עלמין, מאן חברין (ס"א שבילין) דקיימין הכא, אתעטרו, בגיניה דרבי שמעון. שאלתא שאיל, ואתייהיב ליה.

ורא דא בלחודוי, דהא שבעין דוכתי מתעטרן הכא דיליה. וכל דוכתא ודוכתא, פתחין פתיחן לשבעין עלמין. וכל עלמא ועלמא אתפתח לשבעין רהיטין. וכל

הוא שלך ועמך יבא בזמן שתפנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי.

בין כף ראה רבי אלעזר שהיה מסתלק מלאך המות, ואמר, אין גזר דין במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תפנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ולמד תורה.

נדרם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי בין העלים של עץ החיים שבגן עדן נתון [אתה יושב] עץ גדול וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר יוחאי, שהרי הוא אחוז אותך בענפיו. אשרי חלקך בני.

אמר לו, אבא, ומה אני שם? אמר לו, שלשה ימים היו שפסו את חדר משכבך, ותקנו לך חלונות פתוחים להאיר לך מארבעת צדדי העולם, ואני ראיתי מקומך ושמתתי, שאמרתי אשרי חלקך בני, מחוץ לזה שעד עכשו לא זכה בך בתורה.

והרי עכשו היו עתידים לבא אליך שנים עשר צדיקים מהחברים, ועד שהיו יוצאים התעורר קול בכל העולמות: מי הם החברים [השבילים] שעומדים כאן? התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש ונתנה לו.

ורא זה לבדו, שהרי שבעים מקומות מתעטרים כאן בשבילו, ובכל מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים כתרים עליונים, ומשם נפתחו דרכים

רהיטא ורהיטא, אתפתח

לְעֵתִיק, נִסְתַּר הַכֹּל, לְרֵאוֹת בְּאוֹתָהּ
נְעִימוֹת עֲלִינָה שְׁמַאֲרָה וּמִהֲנָה
לְכֹל, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (תהלים פ) לְחַזוֹת
בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. מֵה זֶה
וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ? הֲיֵנוּ שְׁכֵתוֹב
(במדבר יב) בְּכֹל בֵּיתִי נֶאֱמַן הוּא.

אָמַר לוֹ, אָבֵא, כְּמָה זְמַן נִתְּנוּ לִי
בְּעוֹלָם הַזֶּה? אָמַר לוֹ, אֵין רְשׁוּת
וְלֹא מוֹדִיעִים לְאָדָם, אֲבָל בְּהַלּוּלָא
הַגְּדוּלָה שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן תְּהִיָּה
עוֹרֵף שְׁלַחְנוּ, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר צְאִינָה
וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה
בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם
חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ.

בֵּין כֶּף הַתְּעוֹרֵר רַבִּי יִצְחָק, וְהִיָּה
צוֹחֵק וּפְנֵי מְאִירִים. רָאָה רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו. אָמַר לוֹ,
דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְתָּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי.
אָמַר לוֹ. הִשְׁתַּטַּח לְפָנַי רַבִּי
שְׁמַעוֹן.

לְמַדְנֵנוּ, מֵאוֹתוֹ יוֹם הִיָּה רַבִּי יִצְחָק
אוֹחֵז אֶת בְּנוֹ בְּיָדוֹ וּמְלַמֵּד אוֹתוֹ
תּוֹרָה, וְלֹא הִיָּה עוֹזֵב אוֹתוֹ.
כְּשֶׁהִיָּה נִכְנַס לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן,
הוֹשִׁיב אֶת בְּנוֹ בְּחוּץ, וְיָשַׁב לְפָנַי
רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהִיָּה קוֹרֵא לְפָנָיו,
(ישעיה לח) ה' עֲשָׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

לְמַדְנֵנוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם תְּקִיף וּמְפָחִיד
שֶׁל הָאָדָם, כְּשֶׁמְגִיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלַּק
מִהָעוֹלָם, אַרְבַּעַת צַדִּיקֵי הָעוֹלָם
עוֹמְדִים בְּדִין הַקֶּשֶׁה, וּמִתְעוֹרְרֵי
דִּינֵים מְאֹרְבַּעַת צַדִּיקֵי הָעוֹלָם,
וְאַרְבַּעָה קְשָׁרִים נִיצִים, וּקְטָטָה
נִמְצְאָת בִּינִיָּהֶם, וְרוֹצִים לְהַפְרִיד
כֹּל אֶחָד לְצַדוֹ.

הַכְּרוֹז יוֹצֵא וּמְכַרִּז בְּאוֹתוֹ
הָעוֹלָם, וְנִשְׁמַע בְּמֵאֵתִים שְׁבָעִים
עוֹלָמוֹת. אִם צַדִּיק הוּא - כֹּל

בְּרוּזָא נִפְיָק וּמְכַרִּזָּא בְּהוּא עֲלֵמָא, וְאַשְׁתַּמַּע בְּמֵאֵתָן וְשְׁבָעִין עֲלֵמִין.

לְשִׁבְעִין כְּתָרִין עֲלֵאִין. וּמִתְמָן אֲתַפְתְּחוּ
אֲרִיחִין לְעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְּכֹלָא, לְמַחְמֵי
בְּהוּא נְעִימוֹתָא עֲלֵאָה דְּנְהֵרָא, וּמִהֲנֵיָא
לְכֹלָא. כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (תהלים כז) לְחַזוֹת
בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. מֵהוּ וּלְבַקֵּר
בְּהִיכְלוֹ. הֲיֵנוּ דְּכֵתִיב, (במדבר יב) בְּכֹל בֵּיתִי
נֶאֱמַן הוּא.

אָמַר לִיָּה, אָבֵא, כְּמָה זְמַנָּא יְהִיבוּ לִי בְּהֵאֵי
עֲלֵמָא, אָמַר לִיָּה, לִית לִי רְשׁוּתָא וְלֹא
מוֹדִיעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ. אֲבָל בְּהַלּוּלָא רַבָּא
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, תְּהֵא מְתַקֵּן פְּתוּרִיָּה. כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר, (שיר השירים ג) צְאֵנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת
צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה לוֹ אִמּוֹ
בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ.

אֲדַהְבֵי אֲתַעַר רַבִּי יִצְחָק, וְהוּהוּ חֲיִיף,
וְאַנְפּוּי נְהִירִין. חֲמָא רַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְאַסְתַּכֵּל בְּאַנְפּוּי. אָמַר לִיָּה, מְלָה חֲדָתָא
שְׁמַעְתָּא. אָמַר לִיָּה, וְדַאי. סַח לִיָּה, אֲשַׁתַּטַּח
קַמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן.

תְּאֵנָא, מֵהוּא יוֹמָא, הָוָה (דף ריח ע"ב) רַבִּי
יִצְחָק אֶחָיד לְבָרִיָּה בִּידֵיָּה, וְלַעֲי
לִיָּה בְּאוּרִיָּתָא, וְלֹא הָוָה שְׁבָקִיָּה. פֶּד הָוָה
עֲאֵל קַמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אוֹתְבִיָּה לְבָרִיָּה
לְבַר, וְיִתִּיב קַמִּיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְהוּהוּ קָרִי
קַמִּיָּה (ישעיה לח) ה' עֲשָׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

תְּנָא, בְּהוּא יוֹמָא תְּקִיפָא וְדַחִילוֹ דְּבַר נֶשׁ,
פֶּד מְטִי זְמַנִּיָּה לְאַסְתַּלְקָא מֵעֲלֵמָא,
אַרְבַּע סְטָרִין דְּעֲלֵמָא קְיִימִין בְּדִינָא תְּקִיפָא,
וּמִתְעָרִין דִּינִין מְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא. וְאַרְבַּע
קְשׁוּרִין נְצָאן, וּקְטָטוּתָא אֲשַׁתַּכַּח בִּינִיָּהוּ,
וּבְעֵיין לְאַתְפָּרְשָׁא כֹּל חַד לְסְטָרוּי.

בְּרוּזָא נִפְיָק וּמְכַרִּזָּא בְּהוּא עֲלֵמָא, וְאַשְׁתַּמַּע בְּמֵאֵתָן וְשְׁבָעִין עֲלֵמִין.

אי זפאה הוא, פלהו עלמין חדאן לקדמותיה. ואי לאו, ווי לההוא בר נש ולחולקיה.

תנא, בההוא זמנא דכרוזא כריז, פדין נפק חד שלהובא מסטר צפון, ואזלא ואתוקד בנהר דינור, ומתפרשא לארבע סטרי עלמא, ואוקיד נשמתהון דחייביא. ונפק ההוא שלהובא, וסלקא ונחתא בעלמא. וההוא שלהובא מטא בגדפוי דתרנגולא אוכמא, ובטש בגדפוי, וקרי בפתחא בין תרעי.

זמנא קדמאה קרי ואמר, (מלאכי ג) הנה יום ה' בא בוער פתנור וגו'. זמנא תניינא קרי ואמר, (עמוס ד) פי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שחו. וההיא שעתא, יתיב בר נש בעובדוי, דסהדין קמיה, והוא אודי עלייהו. זמנא תליתאה, פד בעיין לאפקא נשמתיה מניה, קרי תרנגולא ואמר, (ירמיה י) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה וגו'.

אמר רבי יוסי, תרנגולא אוכמא למאי נפקא. אמר ליה רבי יהודה, פל מה דעבד קדשא בריה הוא בארעא, פלהו רמיז בחכמה, בר דבני נשא לא ידעי. הדא הוא דכתיב, (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' פלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנניך, ומשום דאתעבידו בחכמה, פלהו רמיזין בחכמה.

ותרנגולא אוכמא, תנינן, לית דינא שריא אלא באתר דהוא זיניה. ואוכמא מסטרא דדינא קאתי. ובגין כך, בפלגות ליליא ממש, פד רוחא דסטרא דצפון אתער, חד שלהובא נפיק, ובטש תחות גדפוי דתרנגולא, וקרי. וכל שפן בתרנגולא אוכמא, דאתפון יתיר מאתרא.

העולמות שמחים כנגדו, ואם לא - אוי לאותו האיש ולחלקו. למדנו, באותו הזמן שהכרוז מכריז, אז יוצאת שלהבת מצד צפון, והולכת ובוערת בנהר דינור, ונפרדת לארבעת צדדי העולם, ושורפת את נשמות הרשעים. ויוצאת אותה שלהבת ועולה ויורדת בעולם, ואותה שלהבת מגיעה לכנפי התרנגול השחר, ומכה בכנפיו וקורא בפתח בין השערים.

פעם ראשונה קורא ואומר, (מלאכי ג) הנה היום בא בער פתנור וגו'. פעם שניה קורא ואומר, (עמוס ד) פי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שחו. ואותה שעה יושב בן אדם במעשיו שמעידים לפניו, והוא מודה עליהם. פעם שלישית, כשרוצים להוציא ממנו את נשמתו, קורא התרנגול ואומר, (ירמיה י) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה וגו'.

אמר רבי יוסי, תרנגול שחר למה יוצא? אמר לו רבי יהודה, פל מה שעשה הקדוש ברוך הוא בארץ, הכל רמוז בחכמה, רק שבני אדם לא יודעים. זהו שכתוב (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' פלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנניך. ומשום שנעשו בחכמה, פלם רמוזים בחכמה.

ותרנגול השחר, שנינו, אין דין שורה אלא במקום שהוא מינו, ושחר בא מצד הדין. ולכן בחצות הלילה ממש, כשמתעוררת רוח של צד צפון, שלהבת אחת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול והוא קורא. וכל שפן בתרנגול שחר, שמתפון יותר מאחר.

אֹף הָכָא, בְּשַׁעֲתָא דְדִינָא דְבַר נָשׁ יִתְעַר, שְׂאֲרֵי וְקָרִי לִיה, וְלִית דִּידַע לִיה, בַּר הַהוּא בַר נָשׁ דְּשָׁכִיב. דְּתַנִּינָן, בְּשַׁעֲתָא דְבַר נָשׁ שָׁכִיב, וְדִינָא שְׂרִיא עֲלֵיהּ לְנַפְקָא מֵהָאֵי עֲלָמָא, אֲתוּסְפָה רוּחָא עֲלָאָה בֵּיה, מַה דְּלֹא הָוָה בְּיוֹמוֹי. וְכִיּוֹן דְּשְׂרִיא עֲלוּי וְאֲתַדְבַּק בֵּיה, חָמִי מַה דְּלֹא זָכָה בְּיוֹמוֹי, מְשׁוּם דְּאֲתוּסְפָה בֵּיה הַהוּא רוּחָא. וְכַד אֲתוּסְפָה בֵּיה וְחָמָא, פְּדִין נָפִיק מֵהָאֵי עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים קד) תוֹסֵף רוּחָם יִגְוַעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. פְּדִין פְּתִיב, (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וְחֵי, בְּחֵייהוּן לָא זָכָאן, בְּמִיתְהוּן זָכָאן.

תַּאנְא, בְּשַׁעֲתָא דְבַר נָשׁ מִית, אֲתִיְהִיב לִיה רְשׁוּתָא לְמַחְמֵי, וְחָמִי גַבִּיהּ קְרִיבּוּי וְחִבְרוּי מֵהַהוּא עֲלָמָא, וְאֲשַׁתְּמוּדַע לְהוּ. וְכִלְהוּ גְלִיפִין בְּדִיוקְנִיהוּן פְּמָה דְהוּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא. אֵי זַפְאָה הַהוּא בַר נָשׁ, כְּלָהוּ חֲדָאן קַמִּיה, וּמְקַדְמֵי לִיה שְׁלָם.

וְאֵי זַפְאָה לָא הוּי, לָא אֲשַׁתְּמוּדַעֵן גַּבִּיה, בַּר מְאִינוּן חֲזִיבִיא, דְּטַרְדִּין לוֹן בְּכַל יוֹמָא בְּגִיְהֵנָם. וְכִלְהוּ עֲצִיבִין, וּפְתַחִין בְּוּי וּמְסִימִין בְּוּי. וְסִלִּיק עֵינּוּי, וְחָמָא לוֹן פְּטִיסָא דְמִסְתַּלְקָא מִן נוּרָא, אֹף הָכִי, הוּא פְתַח, וּי.

תַּנְיָא, בְּשַׁעֲתָא דְנַפְקָא נְשַׁמְתִּיה דְבַר נָשׁ, אֲזִלִּין כְּלָהוּ קְרִיבּוּי וְחִבְרוּי דְהַהוּא עֲלָמָא עִם נְשַׁמְתִּיה, וּמְחַזְיִין לִיה אֲתַרָא דְעַדוּנָא, וְאֲתַרָא דְעוּנָשָׁא. אֵי זַפְאָה הוּי, חָמִי דּוּכְתִּיה, וְסִלִּיק וְיִתִּיב, וְאֲתַעְדָן בְּעַדוּנָא עֲלָאָה דְהַהוּא עֲלָמָא. וְאֵי לָא הוּי זַפְאָה, אֲשַׁתְּאָרַת הַהוּא נְשַׁמְתָא בְּהָאֵי עֲלָמָא, עַד דְּאֲטָמִיר גּוּפָא בְּאַרְעָא. פִּיּוֹן דְּאֲטָמִיר, כְּמָה גְרִדִּינִין דְּנִמוּסִין אֲחַדָן בֵּיה,

אֹף כָּאן, בְּשַׁעֲתָא שְׂרִיא עֲלֵיהּ לְהוּצִיא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, מִתּוֹסְפַת בּוּ רוּחַ עֲלִיוְנָה מַה שְׁלֹא הָיָה בְּיָמָיו, וְכִיּוֹן שְׂשׁוּרָה עֲלִיו וְנִדְבַקְתָּ בּוּ, רוּאָה מַה שְׁלֹא זָכָה בְּיָמָיו, מְשׁוּם שְׁהַתּוֹסְפָה בּוּ אוֹתָהּ הָרוּחַ. וְכִשְׁמַתּוֹסְפַת בּוּ רוּאָה, אֲזִי יוּצֵא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שם) תּוֹסֵף רוּחָם יִגְוַעוּן וְאֵל עֲפָרָם יִשׁוּבוּן. אֲזִי כְתוּב (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וְחֵי. בְּחֵייהֶם לֹא זֹכִים, בְּמִיתְתָם זֹכִים.

כְּמַדְנּוּ, בְּשַׁעֲתָא שְׂאָדָם מַת, נִתְנָה לוֹ רְשׁוּת לְרֵאוּת, וְרוּאָה אֲצִלוּ קְרוּבִיו וְחִבְרוּי מְאִוְתוֹ הָעוֹלָם, וְנִדְעַע לְהֵם, וְכִלְהֵם חֲקוּקִים בְּדִמְיוֹתֵיהֶם כְּמוֹ שְׁהִיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם צְדִיק אוֹתוֹ הָאִישׁ, כִּלְהֵם שְׁמַחִים לְפָנָיו וּמְקַדְמִים לוֹ שְׁלוֹם.

וְאִם אֵינוֹ צְדִיק, לֹא נוֹדְעִים אֵלָיו. פְּרִט לְאוֹתָם הַרְשָׁעִים שְׁטוּרְדִים אוֹתָם בְּכָל יוֹם בְּגִיְהֵנָם, וְכִלְהֵם עֲצוּבִים וּפּוֹתְחִים בּוּי וּמְסִימִים בּוּי, וּמְרִים עֵינָיו וְרוּאָה אוֹתָם כְּמוֹ גִּץ שְׁעוּלָה מֵהָאֵשׁ. אֹף כֵּן הוּא פּוֹתַח וּי.

כְּמַדְנּוּ, בְּשַׁעֲתָא שְׂיוּצָאָת נְשַׁמַּת הָאָדָם, הוֹלְכִים כָּל קְרוּבִיו וְחִבְרוּי שְׂבָאוֹתוֹ עוֹלָם עִם נְשַׁמַּתוֹ, וּמְרִאִים לוֹ מְקוֹם הָעַדוּן וּמְקוֹם הָעֲנָשׁ. אִם הוּא צְדִיק, רוּאָה אֶת מְקוֹמוֹ, וְעוֹלָה וְיֹשֵׁב וּמְתַעַדָן בְּעַדוּן עֲלִיוֹן שֶׁל אוֹתוֹ עוֹלָם. וְאִם אֵינוֹ צְדִיק, נְשַׁאָרַת אוֹתָהּ נְשַׁמָּה בְּעוֹלָם הַזֶּה עַד שְׁנַטְמָן הַגּוֹף בְּקַרְקַע. פִּיּוֹן שְׁנַטְמָן, כְּמָה שׁוּמְרֵי הַחֲקִים אוֹחֲזִים בּוּ עַד שְׁמַגִּיעַ

דְּנִמוּסִין אֲחַדָן בֵּיה,